Complexe Analyse

Luc Veldhuis

13 Maart 2017

Herhaling

Primitieve

 $f:D\to\mathbb{C}$ analytisch, met $F:D\to\mathbb{C}$ de primitieve van $f\Leftrightarrow F'=f$

Stelling

Zij $f:D\to\mathbb{C}$ analytisch. De volgende beweringen zijn equivalent.

- **1** Voor elke gesloten contour $C \subset D$ geldt $\int_C f(x)dz = 0$.
- De integraal langs een contour C hangt alleen af van het begin en eindpunt.
  - $\int_C f(z)dz = \int_{C'} f(z)dz = \int_{z_1}^{z_2} f(z)dz$ als deze dezelfde begin en eindpunten hebben.
- 3 f heeft een primitieve F

Voorbeeld

- $f(z) = z^n \Rightarrow F(z) = \frac{z^{n+1}}{n+1}$
- $f(z) = \frac{1}{z}$ heeft **geen** primitieve.

Bewijs

 $1 \Rightarrow 2$. Zijn C_1 , C_2 twee contouren met dezelfde begin en eindpunten, dan is $C_1 - C_2$ een gesloten contour en dus $\int_{C_1} f(z)dz - \int_{C_2} f(z)dz = \int_{C_1 - C_2} f(z)dz = 0$. $2 \Rightarrow 3$. Kies $z_0 \in D$. Vanwege 2 is de volgende definitie onafhankelijk van de gekozen contour van z_0 naar z. $F(z) = \int_{z_0}^{z} f(z)dz$. Dus

$$F'(z) = \lim_{\Delta z \to 0} \frac{F(z+\Delta z) - F(z)}{\Delta z} = \lim_{\Delta z \to 0} \frac{1}{\Delta z} (\int_z^{z+\Delta z} f(z) dz - \int_{z_0}^z f(z) dz) = \lim_{\Delta z \to 0} \frac{1}{\Delta z} \int_z^{z+\Delta z} f(z) dz = f(z)$$
 (volgens reele analyse)

Bewijs (vervolg)

 $3 \Rightarrow 1$. C gesloten $\Rightarrow \int_C f(z)dz = F(z_2) - F(z_1) = 0$ omdat $z_1 = z_2$.

Stelling

Stel dat er een M > 0 bestaat met $|f(z)| \le M$, $\forall z \in D$. Dan geldt voor elke contour met lengte L:

$$\left|\int_{C} f(z)dz\right| \leq \int_{C} |f(z)|dz \leq ML$$

Bewijs

$$\begin{aligned} |\int_C f(z)dz| &\leq |\int_a^b f(z)z'(z)dt| \leq \int_a^b |f(z)| \cdot |z'(t)|dt \leq \\ M\int_a^b |z'(t)|dt &= ML \end{aligned}$$

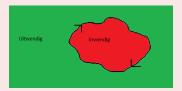
Definitie

Een contour C is **simpel** als elke parameterisatie injectief is, dus C is **niet** zelfdoorsnijdend.

Feit

Zij C een simpel en gesloten contour. Dan wordt het vlak $\mathbb C$ verdeelt in 2 gebieden:

- 'Inwendig' gebied, begrensd door C
- 'Uitwendig' gebied, die ook alle verweggelegen punten bevat.

Stelling van Cauchy-Goursat

Zij f een complex waardige functie, die op C en alle inwendiggelegen punten analytisch is, dan geldt $\int_C f(z)dz = 0$.

Opmerking

 $f:D\to\mathbb{C}$ analytisch, $C\subset D$ simpel gesloten contour, $\not\Rightarrow\int_C f(z)dz=0$. Alleen waar als ook alle inwendig gelegen z in D zijn!

Voorbeeld

- $\int_C z dz = 0 \text{ met } C = \{z = e^{it} | 0 \le t \le 2\pi\}$
- $\int_C \frac{1}{z} dz = 2\pi i$ omdat z = 0 inwendig is, maar $f(z) = \frac{1}{z}$ is niet gedefinieerd in z = 0.
- $\int_{C'} \frac{1}{z} dz = 0$ voor $C' = \{z = e^{it} + 2 | 0 \le t \le 2\pi\}$. Omdat nu $f(z) = \frac{1}{z}$ wel analytisch is op alle inwendige punten p.
- $\int_{|z|=1}^{1} \frac{1}{z^2+2z+2} dz = 0$, want z^2+2z+2 , heeft nulpunten in $z=-1\pm i$, maar zitten niet in het inwendige van |z|=1, dus $f(z)=\frac{1}{z^2+2z+2}$ is analytisch.

Andere manier voor $\frac{1}{z}$

 $f: D \to \mathbb{C}$ met $f(z) = \frac{1}{z}$ heeft een primitieve, de hoofdtak Log van het logaritme als we kijken naar de cirkel van straal 1 in het punt 2.

Lemma

Zij $C \subset D$ een simpele gesloten contour en $f: D \to \mathbb{C}$ analytisch op C **en** alle inwendig gelegen punten.

Voor elke $\epsilon>0$ kan de verzameling van inwendig gelegen punten overdekt worden door eindig veel rechthoeken R_j , $j=1,\ldots,n$ zodat er altijd een punt $z_j\in R_j$ bestaat met

$$\left|\frac{f(z)-f(z_j)}{z-z_j}-f'(z_j)\right|<\epsilon \ \forall z\in R_j\setminus\{z_j\}$$

Bewijsschets

Stel dat het niet geldt, maak de rechthoeken kleiner door splitsen.

Bewijs van Cauchy-Gouvret

Kies $\epsilon > 0$ en rechthoekjes R_j met punten $z_j \in R_j$ zoals in het lemma.

Zij C_j de rand van R_j , $j=1,\ldots,n$. Dan geldt voor $z\in C_j\subset R_j$ dat $f(z)=f(z_j)+f'(z_j)(z-z_j)+\delta_j(z)(z-z_j)$ waarbij $|\delta_j(z)|<\epsilon$ vanwege het lemma.

Daarmee geldt

$$\begin{split} &\int_{C_j} f(z)dz = \int_{C_j} f(z_j)dz + \int_{C_j} f'(z_j)(z-z_j)dz + \int_{C_j} \delta_j(z)(z-z_j) = \\ &f(z_j)\int_{C_j} 1dz + f'(z_j)\int_{C_j} (z-z_j)dz + \int_{C_j} \delta_j(z)(z-z_j) = \\ &\int_{C_j} \delta_j(z)(z-z_j), \text{ omdat } z\mapsto 1 \text{ en } z\mapsto z-z_j \text{ primitieven hebben} \\ &\text{en } C_j \text{ een gesloten contour is, geldt} \\ &f(z_j)\int_{C_i} 1dz = f'(z_j)\int_{C_i} (z-z_j)dz = 0. \end{split}$$

Bewijs (vervolg)

Als $s_j =$ lengte van een zijde van R_j , dan $|z-z_j| < \sqrt{2}s_j$ en dus met gebruik van $|d_j(z)| \le \epsilon$, $\forall z \in C_j \subset R_j$,

$$|\int_{C_j} \delta_j(z)(z-z_j)| \le \epsilon \sqrt{2}s_j I(C_j) = \epsilon 4\sqrt{2}A_j \text{ met } A_j = s_j^2 = \text{oppervlakte van } R_j.$$

Samenvattend:

$$\int_C f(z)dz = \sum_{j=1}^n \int_{C_j} f(z)dz.$$

$$\left| \int_C f(z) dz \right| \le \sum_{j=1}^n \left| \int_{C_j} f(z) dz \right| \le \epsilon 4\sqrt{2} \sum_{j=1}^n A_j = \epsilon 4\sqrt{2} A$$
 met $A = \text{oppervlakte van } R$.

Omdat $\epsilon > 0$ willekeurige gekozen kan worden, geldt $\int_C f(z)dz = 0$.

